

Aleg. 13.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie znizienia prestacyi gminy miasteczka Radomyśla na płace nauczycieli.

Wysoki Sejmie!

Gmina miasteczka Radomyśla (w powiecie Mieleckim) wniosła w listopadzie 1887. roku do Wysokiego Sejmu petycję o zwolnienie od płacenia dobrowolnie przyjętej prestacyi na płace nauczycieli w rocznej kwocie 1.200 zł. w. a.

Uchwałą z dnia 10. września 1888. przekazał Wysoki Sejm na wniosek swej komisji szkolnej petycję tę Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania na najbliższej sesji sejmowej.

Spełniając to polecenie Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

Gmina miasteczka Radomyśla, pragnąc uzyskać rozszerzenie swej jednoklasowej szkoły ludowej, zobowiązała się aktem fundacyjnym z dnia 31. października 1873. płacić rocznie 1.200 zł. w. a. na dotację dla nauczycieli. Jakoż orzeczeniem Rady szkolnej krajowej z dnia 5. lipca 1874. została w Radomyślu zorganizowaną czteroklasowa szkoła etatowa o czterech nauczycielach i jednej nauczycielce, a na gminę nałożono obowiązek przyczyniania się kwotą 1.200 zł. w. a. do wydatku na płace nauczycielskie. Niedobór w kwocie 272 zł. 80 ct. rocznie pokrywany być miał z funduszu szkolnego okręgowego.

Już w roku 1882. zaczęła gmina czynić starania o obniżenie tej prestacyi, ale petycyja jej, przez Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu odstąpiona, została załatwioną odmownie. Taki sam los spotkał prośbę gminy wniesioną w roku 1886. do Rady szkolnej krajowej. W obu przypadkach Wydział krajowy oświadczył się przeciw obniżeniu prestacyi, a to nietylko z obawy stworzenia precedensu, na któryby inne gminy, będące w analogicznem położeniu, powołać się mogły, ale głównie z tego powodu, że między zobowiązaniem się gminy do uiszczania nadobowiązkowej prestacyi, a rozszerzeniem szkoły jednoklasowej na czteroklasową w Radomyślu zachodzi widoczny związek przyczynowy, który przez zwolnienie gminy od przyjętych zobowiązań, na korzyść jej, a na szkodę funduszu szkolnego krajowego byłby zalterowany.

Obecnie gmina po raz trzeci ponawia swoją prośbę.

Komisya szkolna w swem sprawozdaniu do l. s. 267. (alegat 191 do sprawozdań stenograficznych z roku 1888.) roztrząsając tę prośbę na podstawie dokumentów do niej przyłączonych, przysłała do przekonania, że gmina miasteczka Radomyśla w stosunku do swoich dochodów ponosi rzeczywiście bardzo wielkie wydatki na szkołę; komisya wyraża zdanie, że wyjątkowe stosunki uwzględnić należy i że nie można, chociażby na tak szlachetny cel jak oświata, żądać od gminy ofiarności tak daleko idącej, iżby ta ofiarność narażała ją na ruinę. Ponieważ jednak komisya nie miała możności sprawdzić, czy stosunki ekonomiczne gminy w ostatnich latach rzeczywiście do tego stopnia pogorszyły się, że gmina dobrowolnie przyjętym zobowiązaniom swoim bez narażenia się na ruinę w żaden sposób podolać nie może i ponieważ nie mogła oznaczyć granicy, do jakiejby prestacye gminy na szkołę ewentualnie obniżyć należało — postanowiła sprawę do bliższego zbadania Wydziałowi krajowemu przekazać.

Rozpatrując się w stosunkach majątkowych gminy miasteczka Radomyśla, Wydział krajowy przyszedł do przekonania, że ciężar przez gminę aktem fundacyjnym przyjęty już w czasie powstania tego aktu o wiele przewyższał jej siły finansowe. Gmina miasteczka Radomyśla nie posiada bowiem majątku, któryby jej przynosił dochody, więc wszystkie potrzeby swoje opędzać musi z opłat na swoich członków nakładanych. Budżet na rok 1874. najlepszy daje obraz stosunków, w jakich gmina zostawała w czasie sporządzenia owego aktu fundacyjnego. Na pokrycie wydatków, które ogółem na 1.151 zł. 90 ct. w. a. były preliminowane, zmuszona była gmina nałożyć na swych członków 25⁰/₀ dodatek do podatków bezpośrednich i 50⁰/₀ dodatek do podatku konsumcyjnego, które łącznie z jedynym własnym dochodem z nawozu preliminowano na 978 zł. w. a., spodziewając się resztę niedoboru w kwocie 173 zł. 90 ct. w. a. pokryć czynszem targowym. Siłę podatkową gminy określa dostatecznie suma opłacanych w niej podatków, która przy ludności około 3.000 dusz wynosiła ogółem 1.108 zł. 14 ct. w. a. — W takich warunkach przyjęcie ciężaru 1.200 złr. w. a. na dotacyę dla nauczycieli trzeba nazwać krokiem dość ryzykownym, który chyba tylko optymizmem zbyt daleko posuniętym wytłumaczyć można. Następstwa tego kroku rychło dały się uczuć gminie i jej mieszkańcom; pomimo podwyższenia dodatków gminnych z 25⁰/₀ do 50⁰/₀ budżety gminne wykazują odtąd ciągle rosnące zaległości i niedobory, na których pokrycie brak zupełny środków. I tak budżet na rok 1886. zamknięto niedoborem 1.848 zł. 23 ct., budżet na rok 1887. niedoborem 432 zł. 2 ct. Najgorszym jest wszakże budżet na rok 1888., który przy dochodach w kwocie 4.255 zł. 40 ct., a wydatkach w kwocie 7.733 zł. 76 ct. wykazuje niedobór w kwocie 3.478 zł. 36 ct. w. a. Ten nagły zwrost niedoboru tłómaczy się tem, że gmina na wystawienie nowego budynku szkolnego zaciągnęła w Tarnowskiej kasie oszczędności pożyczkę w kwocie 12.000 zł. w. a., którą półrocznymi ratami po 933 zł. od dnia 1. stycznia 1888. roku umarzać musi, zaczęły wydatki gminy podniosły się o kwotę 1866 zł. w. a. rocznie. Zwiększenie zaś dochodów nastąpićby mogło chyba przez podwyższenie stopy procentowej dodatków gminnych i dodatku do podatku konsumcyjnego z 50⁰/₀ na 100⁰/₀. Ale i takie niepomierne obciążenie mieszkańców nie zdołałoby jeszcze usunąć deficytu, albowiem przy malej sile podatkowej 50⁰/₀ dodatek do podatków bezpośrednich przynosi zaledwie 1.250 zł., zaś takiż dodatek konsumcyjny od mięsa 1.506 zł., razem więc 2.706 zł. w. a. — zawsze przeto jeszcze kwota przeszło 700 zł. pozostałaby niepokrytą.

Gdy się z drugiej strony zważy, że w wydatkach budżetem objętych żadnych skreśleń bez uszczerbku dla najważniejszych potrzeb gminy poczynić nie można — trzeba dojść do wniosku, że gmina miasteczka Radomyśla znalazła się w położeniu nader krytycznem i że zastosowanie wyjątkowych środków ratunku w tym przypadku byłoby nietylko usprawiedliwionem ale i wskazanem.

Taki środek ratunku upatruje gmina w zwolnieniu jej od obowiązku uiszczania prestacyi na płace nauczycielskie w kwocie rocznej 1.200 zł. a nałożeniu na nią natomiast

dotatku do podatków na ten cel w przepisanej ustawą wysokości 9⁰/₀, ponad którą gmina dobrowolnie jeszcze 200 zł. rocznie dopłacać się zobowiązuje.

Według wykazu c. k. Urzędu podatkowego w Mielcu suma podatków bezpośrednich, przypisanych gminie Radomyśl na rok 1888. wynosi 3.993 zł. 81 ct., zatem 9⁰/₀ dodatek przyńsiłby około 360 zł., a z ofiarowanym przez gminę dodatkiem 200 zł. razem 560 zł. w. a.

Ta kwota zaokrąglona do 600 zł. przedstawia według zgodnej opinii c. k. Rady szkolnej okręgowej w Mielcu i c. k. Rady szkolnej krajowej maximum datku, jaki w obecnem położeniu gminy Radomyśla może być od niej na płace nauczycielskie wymagany.

Wobec przedstawionego wyżej stanu rzeczy nie może Wydział krajowy dłużej opierać się uwzględnieniu prośby tej gminy i przyłączając się do powyższych wniosków uprasza:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Gminie miasteczka Radomyśla (w powiecie Mieleckim) zniża się, poczynszy od 1. stycznia 1889. prestacya roczna na płace nauczycieli z kwoty 1.200 zł. na 600 zł. w. a.”

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 5. marca 1889. r.

Marszałek krajowy:
Tarnowski w. r.

Sprawozdawca:
Oktaw Pietruski w. r.
Członek Wydziału krajowego.

There is a great deal of talk about the
importance of the study of the history of
the world, and it is true that it is
one of the most important branches of
knowledge. But it is not the only one.
There are many other branches of
knowledge which are equally important,
and which are equally worthy of study.
The study of the history of the world
is not the only way of gaining
knowledge of the world. There are many
other ways of gaining knowledge of the
world, and each of them is equally
important.

The study of the history of the world
is not the only way of gaining
knowledge of the world. There are many
other ways of gaining knowledge of the
world, and each of them is equally
important.

The study of the history of the world
is not the only way of gaining
knowledge of the world. There are many
other ways of gaining knowledge of the
world, and each of them is equally
important.

The study of the history of the world
is not the only way of gaining
knowledge of the world. There are many
other ways of gaining knowledge of the
world, and each of them is equally
important.

The study of the history of the world
is not the only way of gaining
knowledge of the world. There are many
other ways of gaining knowledge of the
world, and each of them is equally
important.

The study of the history of the world
is not the only way of gaining
knowledge of the world. There are many
other ways of gaining knowledge of the
world, and each of them is equally
important.

The study of the history of the world
is not the only way of gaining
knowledge of the world. There are many
other ways of gaining knowledge of the
world, and each of them is equally
important.